

Sadržaj

stručni pregled

Autori:

doc. dr. Vojislav Trkulja

Dorothea Kekuš, dipl. ing. agr.

Ana Žarković, dipl. ing. agr.

1. HERBICIDI	7	
1.1. Sulfonilurea herbicidi	7	
1.1.1. Amidosulfuron	1.1.5. Oksasulfuron	1.1.9. Triasulfuron
1.1.2. Foramsulfuron	1.1.6. Prosulfuron	1.1.10. Tribenuron
1.1.3. Jodosulfuron	1.1.7. Rimsulfuron	1.1.11. Triflusulfuron metil
1.1.4. Nikosulfuron	1.1.8. Tifensulfuron	1.1.12. Tritosulfuron
1.2. Supstituirani derivati fenilurea	19	
1.2.1. Izoproturon	1.2.2. Klortoluron	1.2.3. Linuron
1.3. Difenileteri	22	
1.3.1. Laktofen	1.3.2. Oksifluorfen	
1.4. Kloracetanilidi	25	
1.4.1. Acetoklor	1.4.3. Metazaklor	1.4.5. Propizoklor
1.4.2. Dimetaklor	1.4.4. S-metolaklor	
1.5. Triazini	30	
1.5.1. Terbutilazin		
1.6. Triazinoni	33	
1.6.1. Metamitron	1.6.2. Metribuzin	
1.7. Diazini (uracili)	38	
1.7.1. Lenacil		
1.8. Piridazinoni	39	
1.8.1. Kloridazon		
1.9. Derivati fenoksikarbonskih kiselina	40	
1.9.1. 2,4-D	1.9.3. MCPA	
1.9.2. Diklorprop-P = 2,4 DP-P	1.9.4. Mekoprop = MCPP, MCPP-P	
1.10. Ariloksifenoksiopropionati	46	
1.10.1. (R)-fenoksaprop-etil	1.10.3. Kvizalofop-P-etil	
1.10.2. Fluazifop-P-butil	1.10.4. Propakvizafop	
1.11. Cikloheksandioni	50	
1.11.1. Cikloksidim	1.11.2. Kletodim	
1.12. Derivati aromatskih karbonskih kiselina	52	
1.12.1. Aminopiralid	1.12.3. Fluroksipir	1.12.5. Pikloram
1.12.2. Dikamba	1.12.4. Klopiralid	
1.13. Amidi	61	
1.13.1. Beflubutamid	1.13.4. Flufenacet	1.13.7. Propizamid
1.13.2. Diflufenikan	1.13.5. Napropamid	
1.13.3. S-Dimetenamid	1.13.6. Petoksamid	
1.14. Imidazolinoni	64	
1.14.1. Imazamoks		
1.15. Izoksazoli	66	
1.15.1. Izoksafutol		
1.16. Izoksazolidinoni	67	
1.16.1. Klomazon		
1.17. Benzotrioli	68	

1.17.1. Bromoksinil	1.17.2. Diklobenil	
1.18. Aminofosfonati	69	
1.18.1. Glifosat	1.18.2. Glufosinat	
1.19. Karbamati	76	
1.19.1. Asulam	1.19.3. Fenmedifam	
1.19.2. Desmedifam	1.19.4. Prosulfokarb	
1.20. Dikarboksimidi (N-fenil ftalimidi)	81	
1.20.1. Cinidon-etil	1.20.2. Flumioksazin	
1.21. Dinitroanilini	82	
1.21.1. Pendimetalin	1.21.2. Trifluralin	
1.22. Dipiridili	84	
1.22.1. Dikvat	1.22.2. Parakvat	
1.23. Triketoni	86	
1.23.1. Mezo-trion	1.23.2. Tembotrion	
1.24. Triazolopirimidini	88	
1.24.1. Florasulam	1.24.2. Flumetsulam	1.24.3. Metosulam
1.25. Oksadiazoli	90	
1.25.1. Oksadiargil		
1.26. Benzotiadiazinoni	90	
1.26.1. Bentazon		
1.27. Benzofuran	93	
1.27.1. Etofumesat		
1.28. Različitog kemijskog podrijetla	96	
1.28.1. Flukloridon	1.28.2. Kvinoklamin	1.28.3. Pinoksaden
1.29. Prilog: Pregled pripravaka, djelatnih tvari i kultura u kojima se rabe	98	
2. FUNGICIDI	112	
A) ORGANSKI FUNGICIDI		
2.1. Acilalanini	112	
2.1.1. Benalaksil	2.1.2. Metalaksil-M	2.1.2.a) Za tretiranje sjemena
2.2. Aminopirimidinoli	114	
2.2.1. Bupirimat		
2.3. Benzimidazoli	114	
2.3.1. Karbendazim	2.3.2. Tiabendazol	
2.3.1.a) Za tretiranje sjemena	2.3.2.a) Za tretiranje sjemena	
2.4. Tiofanati	117	
2.4.1. Tiofanat metil		
2.5. Benzamidi	118	
2.5.1. Zoksamid		
2.6. Feniluree	118	
2.6.1. Pencikuron	2.6.1.a) Za tretiranje gomolja krumpira	
2.7. Acilpikolidi	119	
2.7.1. Fluopikolid		
2.8. Oksatin karboksamid (Karboksamidi)	119	
2.8.1. Karboksin	2.8.1.a) Za tretiranje sjemena	
2.9. Piridin karboksamidi	120	
2.9.1. Boskalid		
2.10. Imidazolinoni	121	
2.10.1. Fenamidon		

2.11. Oksazolidinedioni	122
2.11.1. Famoksadon	
2.12. Strobilurini	122
2.12.1. Azoksistrobin	2.12.3. Krezoksim-metil
2.12.2. Dimoksistrobin	2.12.4. Piraklostrobin
2.12.5. Trifloksistrobin	
2.13. Cianoimidazoli	126
2.13.1. Ciazofamid	
2.14. 2,6 dinitroanilini	127
2.14.1. Fluazinam	
2.15. Dinitrofenil krotonati	128
2.15.1. Dinokap	2.15.2. Meptildinokap
2.16. Anilino-pirimidini	129
2.16.1. Ciprodinil	2.16.2. Pirimetanil
2.17. Kinolini	130
2.17.1. Kinoksifen	
2.18. Fenilpiroli	131
2.18. 1. Fludioksonil	2.18.1. a) Za tretiranje sjemena
2.19. Dikarboksimidni	132
2.19.1. Iprodion	2.19.2. Procimidon
2.19.3. Vinklozolin	
2.20. Karbamati	134
2.20.1. Propamokarb-hidroklorid	
2.21. Amidi karboksilne kiseline	136
2.21.1. Dimetomorf	2.21.2. Iprovalikarb
2.21.3. Mandipropamid	
Inhibitori biosinteze ergosterola (grupa I)	138
2.22. Imidazoli	138
2.22. 1. Imazalil	2.22.2. Prokloraz
2.22.1.a) Za tretiranje sjemena	2.22.2.a) Za tretiranje sjemena
2.22.3. Triflumizol	
2.23. Pirimidini	140
2.23.1. Fenarimol	
2.24. Triazoli	141
2.24.1. Bitertanol	2.24.7. Fenbukonazol
2.24.2. Bromkonazol	2.24.8. Flusilazol
2.24.3. Ciprokonazol	2.24.9. Flutriafol
2.24.3.a) Za tretiranje sjemena	2.24.9.a) Za tretiranje sjemena
2.24.4. Difenkonazol	2.24.10. Flukvinkonazol
2.24.4.a) Za tretiranje sjemena	2.24.11. Metkonazol
2.24.5. Dinikonazol	2.24.12. Miklobutanil
2.24.5.a) Za tretiranje sjemena	2.24.13. Penkonazol
2.24.6. Epoksikonazol	2.24.14. Propikonazol
2.24.15. Protiokonazol	
2.24.15.a) Za tretiranje sjemena	
2.24.16. Tebukonazol	
2.24.16.a) Za tretiranje sjemena	
2.24.17. Tetrakonazol	
2.24.18. Triadimenol	
2.24.18.a) Za tretiranje sjemena	
2.24.19. Tritikonazol	
2.24.19.a) Za tretiranje sjemena	
2.25. Morfolini	159
Inhibitori biosinteze ergosterola (grupa II)	
2.25.1. Fenpropimorf	
2.26. Spiroketalamini	159
2.26.1. Spiroksamin	
2.27. Hidroksianilidi	160
Inhibitori biosinteze ergosterola (grupa III)	
2.27.1. Fenheksamid	
2.28. Ditiokarbamati	161
2.28.1. Ciram	2.28.3. Metiram
2.28.2. Mankozebe	2.28.4. Propinebe
2.28.5. Tiram	
2.28.5.a) Za tretiranje sjemena	

2.29. Ftalimidi	167
2.29.1. Folpet	2.29.2. Kaptan
2.29.2.a) Za tretiranje sjemena	
2.30. Kloronitrili	170
2.30.1. Klortalonil	
2.31. Sulfamidi	171
2.31.1. Tolilfluamid	
2.32. Guanidini	173
2.32.1. Dodin	2.32.2. Guazatin acetat
2.32.2.a) Za tretiranje sjemena	
2.33. Kinoni	174
2.33.1. Ditianon	
2.34. Kinazolinoni	174
2.34.1. Prokinazid	
2.35. Acetamidi	175
2.35.1. Cimoksanil	
2.36. Etil fosfonati	176
2.36.1. Fosetil aluminijski	
2.37. Benzofenoni	178
2.37.1. Metrafenon	
B) ANORGANSKI FUNGICIDI	179
2.38. Pripravci na osnovi bakra (Cu)	179
2.38.1. Bakreni sulfat	2.38.4. Bakreni hidroksid
2.38.2. Bakreni (I) oksid	2.38.5. Bakar hidroksid - kalcij sulfat kompleks
2.38.3. Bakreni oksiklorid	2.38.6. Bakar hidroksid-kalcij klorid kompleks + cink sulfid
2.38.8. Kombinacije bakra i organskih fungicida	
2.38.9. Kombinacije bakra i mineralnih ulja	
2.39. Pripravci na osnovi sumpora (S)	184
C) BIOFUNGICIDI	186
2.40. Trichoderma harzianum	2.41. Terpenoidno ulje
3. INSEKTICIDI	188
3.1. Organofosfati	188
3.1.A) (Tio) fosfati	189
3.1.A)1. Foksim	3.1.A)2.a) Za tretiranje tla
3.1.A)1.a) Za tretiranje tla	3.1.A)3. Klorpirifos-metil
3.1.A)2. Klorpirifos-etil	3.1.A)4. Pirimifos-metil
3.1.A)4. a) Za dezinfekciju žitarica	
3.1.B) (Ditio) fosfati	189
3.1.B)5. Dimetoat	
3.2. Sintetski piretroidi	195
3.2.1. Alfa-cipermetrin	3.2.5. Cipermetrin
3.2.2. Beta-ciflutrin	3.2.6. Deltametrin
3.2.2.a) Tretiranje sjemena	3.2.6.a) Za dezinfekciju
3.2.3. Beta i zeta cipermetrin	3.2.6.b) Za zaštitu drveta
3.2.4. Bifentrin	3.2.7. Eسفenvalerat
3.2.8. Gama i lambda cihalotrin	
3.2.9. Tau-fluvalinat	
3.2.10. Teflutrin	
3.2.10.a) Za tretiranje tla i/ili sjemena	
3.3. Karbamati	205
3.3.1. Metiokarb	3.3.1.b) Za suzbijanje puževa
3.3.1.a) Za tretiranje tla i/ili sjemena	3.3.1.c) Repelent za ptice
3.3.2. Metomil	
3.3.3. Pirimikarb	
3.4. Derivati benzoil-uree - Regulatori razvoja kukaca	208
3.4.1. Diflubenzuron	3.4.3. Lufenuron
3.4.5. Teflubenzuron	

3.4.2. Flufenoksuron	3.4.4. Novaluron	
3.5. Neonikotinoidi.....		211
3.5.1. Acetamiprid	3.5.3. Klotianidin	3.5.5.a) Za tretiranje sjemena
3.5.2. Imidakloprid	3.5.4. Tiakloprid	
3.5.2.a) Za tretiranje sjemena, gomolja i lučica	3.5.5. Tiametoksam	
3.6. Inhibitori GABA receptora sinapsa.....		218
3.6.1 Fipronil	3.6.1.a) Za tretiranje sjemena	
3.7. Insekticidi različitog kemijskog podrijetla.....		219
3.7.1. Fenoksikarb	3.7.4. Indoksakarb	3.7.5. Tebufenozid
3.7.2. Flonikamid	3.7.5. Metaflumizon	
3.7.3. Fostiazat	3.7.6. Metoksifenozid	
3.8. Pripravci za zimsko prskanje.....		222
3.8.1. Mineralna ulja	3.8.2. Kombinirani pripravci bakra i mineralnog ulja	
3.9. Pripravci za fumigaciju.....		223
3.9.1. Aluminijev fosfid	3.9.2. Magnezijev fosfid	3.9.3. Metil bromid
3.10. Mikrobiološki insekticidi.....		225
3.10.1. Spinosan A, D	3.10.2. Bacillus thuringiensis	
3.11. Insekticidi biljnog podrijetla.....		226
3.11.1. Piretrin		
3.12. Fizikalni insekticidi.....		227
3.12.1. Inertno prašivo		
4. Akaricidi.....		228
4.1. Abamektin	4.4. Fenpiroksimat	4.7. Klofentezin
4.2. Ciheksatin	4.5. Flufenoksuron	4.8. Spirodiklofen
4.3. Fenazakvin	4.6. Heksitiazoks	
5. Rodenticidi.....		231
5. 1. Brodifakum	5. 2. Bromadiolon	5. 3. Klorfacinon
6. Nematocidi.....		235
6.1. Dazomet	6.2. Fostiazat	6.3. Oksamil
7. Limacidi.....		237
7.1. Metaldehid	7.2. Metiokarb	7.3. Željezni pirofosfat
8. Avicidi i drugi repelenti.....		239
8.1. Metiokarb	8.2. Repulzivni pripravci	
SREDSTVA ZA OSTALE NAMJENE.....		240
9. Regulatori rasta i fiziotropi.....		240
9.1. Etefon	9.4. Klorprofam	9.7. Proheksadion
9.2. Indol butanska kiselina	9.5. Maleinski hidrazid	9.8. Trineksapak-etil
9.3. Klormekvat klorid	9.6. Masni alkoholi	
10. Ostala sredstva.....		244
10.1. Benzojeva kiselina	10.2. Lecitin	10.3. Modificirani akrilni polimer
11. Okvašivači.....		245
DODATCI		
1. Mogućnosti miješanja sredstava.....		263
2. Tablica razrjeđivanja - pripravljanje potrebne koncentracije.....		267
3. Najčešće oznake formulacija.....		268
4. Upute autorima.....		270

HERBICIDI

1.1. Ariloksifenoksi - propionati (engl. Aryloxyphenoxy - propionate 'FOPs')

Herbicidi iz skupine ariloksifenoksi - propionata (derivata fenoksipropionata) *inhibiraju enzim acetilkoenzim A karboksilazu (ACCase)* koji je odgovoran za sintezu malonil koenzima A i masnih kiselina zbog čega dolazi do sprječavanja tvorbe lipida koji su biljci neophodni za izgradnju staničnih membrana. Na osnovu navedenog mehanizma djelovanja ovi herbicidi su razvrstani u **HRAC grupu A**. Predstavljaju važnu skupinu visoko selektivnih herbicida za suzbijanje jednogodišnjih i višegodišnjih travnih korova u širokolisnim kulturama ("graminici"). Pretpostavlja se da je tolerancija širokolisnih biljaka na ovu grupu herbicida rezultat neznatnih razlika u samoj strukturi navedenog enzima.

Herbicidi iz ove skupine se primjenjuju nakon nicanja biljke i korova. Rabe se u relativno niskim količinama po jedinici površine. Visoko su selektivni i vrlo male toksičnosti. Svojom pojavom znatno su unaprijedili kemijsku borbu protiv travnih korova u dikotilednom kulturama.

1.1.1. Fenoksaprop - P - etil

Djelatna tvar izaziva inhibiciju enzima ACCase odgovornog za sintezu lipida neophodnih u izgradnji staničnih membrana i to isključivo kod trava. Stanične membrane određuju što može ući ili izići iz stanice. Pripravak za suzbijanje jednogodišnjih i višegodišnjih trava u: šećernoj repi, suncokretu, soji i strnim kulturama. Ne suzbija: *Agropyron repens*, *Bromus* spp., *Cynodon dactylon*, *Festuca* spp., *Lolium multiflorum*, *Lolium perenne*, *Poa annua* i *Poa pratensis* u biljci, već 1 - 3 sata nakon prskanja. LD₅₀ 2260. S.O. = III. K - OVP.

Pripravak	Form.	Djelatne tvari u g/l	Proizvodi Distribuiraju	Koncentracija ili doza (kg, l/ha) / za suzbijanje
Furore Super	EW	75 + 400 fenoksaprop - P - etil + herbicidno ulje	Bayer CropScience Bayer	U šećernoj repi, suncokretu, soji (samo prije cvatnje): 1 - 1,2 l/ha - za jednogodišnje trave; 1,8 - 3 l/ha - za višegodišnje trave.
Puma Extra	EW	69 + 75 fenoksaprop - P - etil + mefenpir	Bayer CropScience Bayer	0,8 - 1,2 l/ha u o. i j. pšenici i jarom ječmu od 3 lista do 2. koljenca kulture - za travne korove.